



PETER BAGGEN

TÄMÄ HETKI JA TULEVAISUUS

On aurinkoinen loppukesän päivä Seattlessa, Washingtonissa. Myöhästyin bussista Bellevuen Crossroadsissa ja niin ollen - Amerikassa kun ollaan - menetän kaikki muutkin bussit, joiden pitäisi viedä minut Fantagraphicsin pikkuiseen puutaloon pohjois-Seattlalaisessa lähiössä. Otan taksin, kuljettaja on Palestiinasta ja informoi jonon madellensa minut sikäläisestä tilanteesta kuin Joe Saccon albumit kansanaan. Olen perillä etuajassa ja ehdin juuri lukea viimeisimmän Acme Novelty Libraryn kolmatta kertaa, kun Pete tulee. Seattlessa asunut 14 vuotta - hän muutti sinne 26-vuotiaana (laskekaa siitä) - eivät ole vähentäneet hänen syntyperäistä new yorvilaisuuttaan, hänet on helppo erottaa rennoista länsirannikon asukkaista. Hänelle on paljon postia, jotka hän kasaa autoonsa ja lähemme kulmakahvilaan. Syömme chiliä ja juomme lattéa - double short, vaihdamme kuulumiset ja pistän nauhan pyörimään.

Kivi Larmola

Luulen, että useimpien ihmisten mielikuva sinusta on syntynyt Hatelehden Buddy Bradleyn kautta. Lopetit juuri Hatén tekemisen. Onko taustalasi yhteyttä Buddyn taustaan?

Totta kai, paljonkin. Bradleyn perhe perustuu paljolti omaan perheeseen, tai pikemminkin se on yhdistelmä

omaa ja parhaiden ystäväni perheitä. Sama pätee Buddyynkin. Tunnen vahvaa sukulaisuutta häntä kohtaan, enemmän kuin yhtäkään muuta hahmoani, joten tiettyyn määrään asti sarjaa voisi kai kutsua omaelämäkerralliseksi, mutta on hänessä paljon ystäviänikin.

Oikeastaan Buddy on ainoa, joka viisastuu. Kaikki vanhenevat mutta vii-

meisten viiden Hatén mittaan hän on ollut ainoa, joka on kehittynyt.

Lopuksihan Buddylläkin on perhe ja hän varmaan heijastaa omaa tilannettasi? ...Oletko ajatellut poimia jotain muuta sarjan henkilöistä uuden sarjan sankariksi, niin kuin Jaime Hernandezin Penny Century? Vaikka Valerieta, Lisaa tai Stinkyä?

No... ei ole käynyt mielessänikään antaa jollekulle Buddyn sivuhahmoista omaa sarjaa. Monet ovat kyllä pyytäneet Jimmy Foleysta omaa sarjaa, ha ha! En kyllä tiedä...(naurua). Päähenkilön pitää olla protagonist, sellainen johon voin samaistua. Foley ei sitä ole, ei todellakaan! Enhän tiedä, aionko enää tehdä tarinoita edes Buddy Bradleysta. Saatan tehdä tai olla tekemättä. Minulla on tunne, että saatan innostua tekemään tarinaa Buddystä ja Lisasta isänä ja äitinä, mutten ole vielä suunnitellut tekäväni niin. En vielä.

Kuinka oma perheesi?

Hyvin, kiitos (naurua). Ei, mutta tosissaan, kun tyttäreni syntyi - hän täytti juuri 8 - olimme aika vaikeassa taloudellisessa tilanteessa. Aloittelin silloin juuri Hatén tekemistä. Yritin ansaita toimeentuloni sarjakuvilla ja vaimoni ja hänen sisarensa omistivat ravintolan ja hän tietysti tienasi paremmin, joten minä olin sitten koti-isä. Ja kun vaimoni tuli töistä, vaihdoin vuoroa. Piirsin vain öisin ja viikonloppuisin. Parin vuoden päästä Hatesta tuli suosittu ja yllättäen ansaitsin kylliksi elättämään koko perheen - eikä hetkeäkään liian aikaisin, sillä vaimoni oli lopen kyllästynyt työhönsä. Siitä lähtien, viimeiset 6 vuotta olen ollut perheeni elättäjä, mikä on hyvin harvinaista sarjakuvapiirtäjille, undergroundpiirtäjille varsinkin.

Millainen päiväjärjestys sinulla on?

Herään samalla kun muukin perhe, nyt kun on kesä eikä koulua, myöhemmin. Joskus kahdeksan, yhdeksän maissa. Syömme aamiaista, autan tyttärentäni pianoläksyissä ja piirrän lopun päivää. Tulen yläkertaan vain lounaalle ja päivälliselle, ja kerran viikossa tulen tänne hoitamaan virallisia asioita. Päivällisen jälkeen työskentelen vain, jos minulla on tosi kiire, niinkuin viime aikoina on ollut. Meillä on nyt käynyt paljon vieraita, enkä ole siis saanut mitään

töitä tehdyksi. Pakkohan se on myöntää: työpäiväni on kutakuinkin yhdeksästä viiteen ...ja vähän viikonloppuja myös. Jos en joka päivä saa tehdä vähän töitä, käyn levottomaksi.

Mistä kaikki alkoi?

Piirsin tietysti pienenä, mutta ollut kovin omistautunut piirtämiselle. Toivoisin, että olisin ollut, minulla oli kylä kutsumusta piirtäjäksi muttei juuri lahjoja. Olin taidekoulussa tekemässä vähän sitä ja tätä, vuosi siellä sai aikaan päätöksen ryhtyä sarjakuvantekijäksi ja lopettaa kaikki muu, joten lopetin koulun kesken ja viisi vuotta kävin päivätoissa ja vapaa-ajat piirsin tullakseni "oikeaksi". Töitäni julkaistiin sitten siellä ja täällä, ja kun siitä sitten alkoi tulla kokopäivätoimista, suostui vaimoni elättämään meitä. Se oli 80-luvun alkua. Tein kaikki mahdolliset työt kehittykseni kunnon piirtäjäksi. Siinä meni aikaa, kuvittamisessa ja omakustantamisessa ja sitten 1983 tai '84 aloin autella Robert Crumbin *Weirdo*-lehdessä, sitä jatkui jonkin aikaa. Olin managing editor ja se oli huonosti palkattu, mutta hyvä sauma ja hiukan myöhemmin Fantagraphics antoikin minun ryhtyä tekemään *Neat Stuff*ia - siitäkin sai niukin naukin rahaa - mutta ainakin sai töitä julkaistuksi.

Nyt ansaitseen mielestäni tosi hyvin, 50 000 dollaria vuodessa viimeisten 5-6 vuoden aikana. Kaikista sarjakuvapiirtäjistä ...hmm... Crumb tienasi sen verran, kun olin hänellä töissä, nythän hän varmaan saa paljon enemmän originaaleja myymällä... en ole kysynyt! Mutta toverini, vaihtoehtoiset sarjakuvantekijät; luultavasti vain Dan Clowes nettoaa suunnilleen saman verran ja kaikki muut sitten vähemmän ...tai käyvät päivätoissa! Sitten toisaalta, kun tapaa vaikkapa Jeff Smithin, hän kertoi

olevansa miljonääri. Ei vain siksi, että hänen sarjakuvansa, *Bone*, myy paremmin kuin minun sarjani, vaan myös siksi, että hän on niin paljon nopeampi piirtäjä ja kustantaa itse vaimonsa Vijayan kanssa sarjansa. Sekoaisin, jos minun pitäisi olla oma kustantajani. Luulin, että hän piti minua pilkkana, kun hän kertoi, mitä he ansaitsevat, mutta totta se oli. Raivostuttavaa - että kehtaavat ansaita 10-20 kertaa enemmän kuin minä (hillitöntä naurua).

Osasitko kuvitella, että elämäsi tulisi olemaan tällaista?

Toivoin tietysti. Nythän olen siellä minne tahdoinkin päästä, olen työnarkomaani ja nyt olen huolissani vain siitä, kauanko jaksan jatkaa tätä tahtia. En ole ikuisesti nuori. Nuorena ja epätoivoina sitä kuvitteli, että tässä pisteessä olisi tyytyväinen, mutta nyt sitä alkaa jo huolestua: entä sitten kun olen vanha ja minun on mentävä eläkkeelle? On pakko keksiä jotain. Viime vuonna tein MTV:lle töitä 6 kuukautta täyspäiväisesti, tarkoituksenani kehittää tv-animaatio. Se epäonnistui. Siitä saatiin valmiiksi vasta rajoitetun animaation pilottijakso, jota ei jostain syystä sitten lähetetty, ja siinä se. Taloudellisesti se ei ollut mitenkään tyrmäävä keikka - enemmänkin on tarjottu, tosin vain täyspitkän elokuvan tekijöiltä. Eikä mitään koskaan toteutettu, kun emme päässeet edes lopulliseen käsikirjoitukseen asti, josta olisi tullut kunnolla rahaa, joten koko MTV - vaikka oli-kin kokemus sinänsä - jäi taloudellisesti samalle tasolle, kuin jos olisin pysynyt kotona piirtämässä sarjakuvia.

MTV:llä ajattelin koko ajan, että tämä on viimeinen mahdollisuuteni lyödä läpi. Jos tämä ei toimi, niin selvä peli - olen historiaa! Kerroin



huolistani koomikkoystävälleni, joka on perehtynyt Hollywoodin käytäntöön ja hän sanoi: "Ei, ei, ei se noin ole. Pahinta, mitä voi tapahtua - ja varmaan tapahtuu - on, jos he eivät lähetäkään sarjaa. Silloin joku muu palkkaa sinut paremmalla palkalla." En ymmärrä, miksi kukaan palkkaisi minut tekemään samaa juttua yhä uudestaan, mutta niin se kuulemma on.

Ei minusta kuitenkaan mitään kokopäiväistä Hollywood-työläistä tule. Sellainen on vain vaihtelua. Minulla on jo suunnitelmat seuraavaan sarjakuvalehteen, siitä tulee jotain aivan erilaista, kuin Buddy Bradley. DC:n Vertigo julkaisee sen, hah hah. Se ei muistuta mitään, mitä Vertigo on aikaisemmin julkaissut. Saan kiinteän korvauksen ja pidän kaikki copyrightit, tietysti, he kysyvät minulta ideaa ja lehteä julkaistaan kuukausittain - enkä tietenkään mitenkään saa kokonaista lehteä kuukaudessa valmiiksi - ja tyylini on liian pilapiirrosmainen heille, sitä paitsi - joten minä vain kirjoitan ja Gilbert Hernandez (*Love & Rocketsista*) piirtää.

Ohhoh! Hieno juttu! Pitikin kysymäni, oletko koskaan toivonut, ettei tyyliisi kuuluisi kaikkea sitä viivarasteria ja -varjostusta, että tyyliisi olisi nopeampi piirtää?

En. Sitä paitsi yleensä ihmiset luulevat, että pilapiirrosmaisista kuvista on nopea piirtää - mutta minä olen hyvin hidas. Kirjoittaminen on helppoa, mutta piirrän hyvin työläästi, ja raskastakin se on, joten olen todella innostunut tästä lehdestä, enkä oikein usko todeksi, että Gilbert suostui siihen. Ja DC:n väki oli aina halunnut jotain Hernandezeil-



ta julkaisuohjelmaansa. Mutta he olivat joko hylänneet kaikki ideat tai pelänneet kysyä, joten he olivat aivan innoissaan, kun sanoin: "Hyvä, minä kysyn." He tajosivat hänelle hyvää sivukorvausta, että se kannattaisi. Sopimus on vasta kuudesta numerosta, mutta jos hän viihtyy, hän saa jatkaa. Minun sopimukseni on 12 numerosta; jos ne eivät myy, sarja loppuu. Mutta he ainakin ovat innostuneita.

Tahtoisin oikeastaan tavallisen DC:n puolelle, koska mielestäni uusi sarjani YEAH! sopii kaikenikäisille. Tyttäreni, joka siis on 8, valittaa aina, etteivät sarjani sovi sen ikäisille, joten tein sarjan häntä ajatellen. Hän on kova Spice Girls -fani, joten sarja kertoo tytöryhmästä, hah hah hah, se on tosi hauskaa. Kerroin Dan Clowesille ja hän kysyi huolissaan: "Etkö tee mitään minulle?" Hän ei usko, että pitäisi tästä, mutta kyllä hän pitää. Se on tosi hauska.

Mitäs muuta minulle kuuluu... Saturday Night Live, se tv-show, haluaa aloittaa animaattiosarjan, puolesta yhteen minuuttiin, ja he pyysivät minua ja muutamaa muuta yrittämään ja totta kai, se kun on NBC - miljoonat ihmiset näkevät sen - olin ihan: "totta kai!" Mutta budjetti on aivan mahdottoman matala. He ajattelevat, että kun sellaisia ohjelmia kuin South Park tehdään niin halvalla, nehän ovat vain simppelejä piirroksia, joita tietokone liikuttaa, miksi me emme voisi tehdä samoin? He eivät tajua, kuinka mahdotonta on minun tyylini sovittaminen mokomaan budjettiin. He valitsivat väärän kaverin. Me yritämme nyt erään animaattoriystävänä kanssa kehittää halvimmalla metodin, joka ei näyttäisi suorastaan pahalta, mutta varmaan se tulee kuitenkin maksamaan tuplasti heidän tarjouksensa. Kaz on saman pulman edessä. Ongelma on siinä, että meidän hahmojemme täytyy todella liikkua.



Naurettavaa! Pitäisihän heidän tajuta, että jos tyylillä vaatii hahmojen venymistä äärimmäisiin poseerauksiin, pitää kaikki yksityiskohdat piirtää uudestaan. Tunnut olevan viehtynyt animaatioihin, mistä se juontaa juurensa?

No, kasvaessani tärkeimmät esikuvani olivat - tietysti Charles M. Schulz - mutta myös Warner Brothersin animaatiot, varsinkin Bob Clampettin ohjaamat - hän on suosikkini - ja Tex Averyn ja Chuck Jonesin. Tärkeitä vaikuttajia tyylilleni oli myös Mad-lehti, siinä suosikkini olivat Mort Drucker, Don Martin ja Al Jaffee ...ja Paul Coker jr., joka ei ole piirtänyt aikoihin ...lieneekö edes elossakaan koko mies? Mutta 60-luvun Madit olivat läpeensä hyviä. Ja sitten taidekoulussa innostuin vanhemmista Madeista ja minusta tuli hillitön Harvey Kurtzman ja Will Elder -fani. Kun ensi kerran näin Will Elderin kamaa, sain siitä kauhun väristyksiä, mutta nyt rakastan sitä. Kouluaikoina - tämä on huvittava juttu - näin paljon Crumbin töitä; julisteita ja levykansia.

HE STARTED IT! HE'S THE SICK ONE! I JUST WANT TO PROVE TO HIM, AND TO YOU, AND TO EVERYBODY ELSE AROUND HERE WHO THE REAL KING OF THE AIRWAVES IS IN THIS TOWN! NOW CALL HIM UP NOW!!!



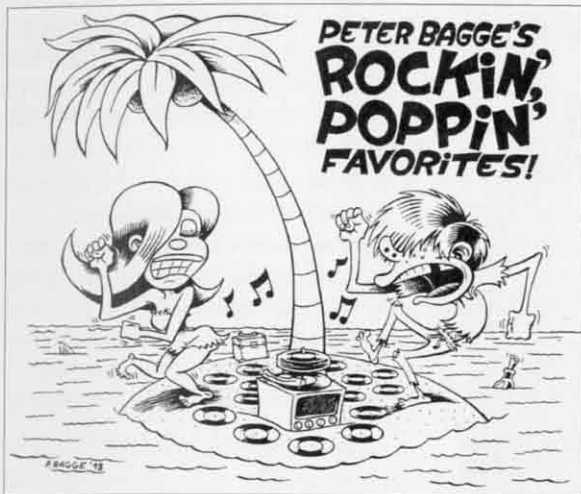
En kuitenkaan nähnyt hänen sarjakuviaan ennen kuin muutin kaupunkiin. Se olikin sitten täydellinen valaistuminen - voit ottaa sarjakuvalehtiformaatin ja tehdä siitä mitä ikinä haluat. Se oli tosi iso juttu.

Sarjakuvien lisäksi harrastan oikeastaan vain musiikkia, olin bändissä junior high school -aikoina, soitin rumpuja ja myöhemmin vähän kitaraa - joskus toivoisin, että

osaisin soittaa sellaisia George Harrison -riffejä - mutta en osaa. Joten soitan vain sointuja, hah hah. Kuuntelen kaikenlaista musiikkia koko ajan piirtäessäni, mutta parin viime vuoden aikana olen taantunut kuuntelemaan lapsuuteni suosikkikamaa ajalta, jolloin aloitin levyjen ostamisen: Beatlesia, Beach Boysia ja brittiläisen invaasion musiikkia. Se cd-kansi, jonka annoin sinulle jutun kuvitukseksi liittyy tähän: Englannissa he pyysivät minua listaamaan 15-20 kaikkien aikojen suosikkilevyäni kokooma-cd:ksi. Piirrän siihen sitten pikku vihkoksen mukaan. Beatleseja en saanut, heillä kun on sellainen julkaisupolitiikka, että Beatles-biisejä on vain Beatles-kokoomilla.

Johtuuko se siitä, että Michael Jackson omistaa Northern Songsin, joka omistaa Beatles-biisit?

Ei, se on ihan heidän oma juttunsa. Ja, huvittavaa kyllä, yhden Jacksonien biisin sain, joten Michaelin on levylläni, hah hah! Hassua, että Beach Boys ja Jacksons kyllä lähtivät mukaan, mutta the Who, Beatles ja Simon & Garfunkel tyrmäsivät oitis. Sitten on sellaisia aivan tuntemattomia ryhmiä, joiden levyt ovat olleet aivan tuntemattomilla pikkumerkeillä, me jäljitämme ne eivätkä mokomat edes vastaa! He sanovat: "Ei meillä ole niiden biisien oikeuksia!" Ja me: "Kenellä sitten?" Eivät he tiedä. Ihan hullua. Niin kuin the Posies, yksi heistä asuu naapurissa ja menin sitten hänelle: hei, emme saa oikeuksia biisiinne, joka tulisi tälle kokoelmalevyille ja hän on: "MITÄ???" Hah hah hah! Hän sitten soitteli ympäriinsä ja niin biisi on



levyllä, kaikesta huolimatta. Hah hah!

Hyvä juttu. Katsotaanpas "ostoslistaa" ... seuraava aihe olisi: Tools of the Trade, eli työvälineistä?

Piirrän joko melko sileälle Bristol Boardille - aina silloin tällöin kokeilen jotain halvempaa laatua ja kadun sitä sitten - tai Strathmorelle. Ne ovat ihan käsittämättömän kalliita. Mutta halvoissa papereissa on aina jotain vikaa, viivat leviävät, tai jotain. Ostan niitä lehtiöinä, joko 14"x17" tai pienempiä 11"x14" lehtiöitä. Ruutujen rajat, tekstuksen ja valtaosan taustasta teen aika paksulla Rapidographilla, mutta kaiken joustavan - ihmiset, vaatteet, pehmeät huonekalut, kasvit - teen siveltimellä. Siveltimenkäytön opettelu oli vaikeaa ja turhauttavaa. Ja sitten käytin hiusterää, jota sitäkään en koskaan oikein oppinut. Pitkän aikaa, Neat Stuffin aikana, olin todella paljon parempi siveltimen kuin terän kanssa. Nykyään en käytä teriä enää ollenkaan, vaikka ne ovatkin kaikki tallella. Mutta koko ajan piirränkin vähemmän ja vähemmän. Kun siirryn väreihin, palkkasin tussaajan, joten tussaan itse oikeastaan vain pienet ku-

vituskuvat ja sellaiset. Pitkät sarjat tussaa oikeastaan aina joku muu, vaikkapa Eric (Reynolds) Fantagraphicsilta, hän tussasi sen Alan Mooren kanssa tehdyn tarinankin. Ja Hah tea tussasi enimmäkseen Jim Blanchard.

Pidän tietysti omasta piirrostyylistäni, olen omissa piirroksieni fani, mutta se on vain niin raskasta työtä. Ja näin saan keskittyä kirjoittamiseen. Ja Gilbert - katselin DC:n

tussaajien töitä, ja kuka tahansa heistä olisi kyennyt tappamaan parhaankin piirrokseni, joten minulla ei oikeastaan ollut muita ehdokkaita kuin Gilbert ...ja Jaime, jos Gilbert kieltäytyisi. Kolmatta vaihtoehtoa minulla ei sitten ollutkaan, kuvittele nyt Dan Clowesia siinä hommassa (naurua) ...tai Robert Crumbia!

Enpä tiedä, tekisivätkö he oikeutta jäljellesi...

Mmm. Mutta he ovat neljä suosikkipiirtäjäni. Ja ainakin he tajuaisivat, missä tarinoiden huumori piilee. He osaisivat valita oikeat asennot ja sen fyysisen kielen, jota vaaditaan tarinoiden kertomiseen. Marvel-piirtäjillä ei sellaisesta ole käsitystä, en ainakaan minä näe niissä mitään hauskaa, hah hah!

Ehkä Joe Sacco osaisi, hänellä on paljon samanlaisia ääri-ilmeitä...

Ehkä. Hän on hyvä. Mutta DC ei palkkaisi häntä, hän on liian pilapiirrosmainen. Eiväthän he halua minunkaan piirtävän, kirjoittavan vain. Mutta se sopii minulle, koska tahdon kuukausittain ilmestyvän lehden, enkä kuitenkaan ehtisi piirtää sitä.

Selvä. Sitten viimeinen kysymys. Onko sinulla neuvoo tulevalle sarjakuvantekijälle, joka tahtoo uudeksi Peter Baggeksi?

Hah hah! Nyt tulee pahoja kliseitä, mutta:



ole rehellinen itsellesi, äläkä yritä arvata, mitä yleisö tai kustantaja tahtovat. Piirrä vain itseäsi ilahduttaaksesi, äläkä pelkää. Ja jos haluat ansaita toimeentuloksi, ole itsepintainen. Piirrä joka päivä, niin että siitä tulee osa normaalia päiväjärjestystä. Ja... niinhän sen pitää ollakin. En keksi yhtäkään poikkeusta tuohon sääntöön. Kaikkihan me olemme työnarkomaaneja! Ajoitus on tietysti tärkeä, mutta kun ei voi millään tietää, koska läpimurto tulee, niin ainoa tapa on tarkastella omaa työtään kriittisesti ja miettiä, miten sitä voisi vielä parantaa. Kun työ sitten aina vain paranee, on väistämätöntä, että myös yleisö huomaa sen ja antaa sinulle kaikki rahansa (naurua).

Kiitos.

Kiitos itsellesi. Lähdetkö vielä toimistolle?

En tiedä. Voisin tulla ottamaan sinusta kuvan...O



Jimmy Foley - epätodennäköinen tähti